

تجلی مفهوم نور در معماری و شهرسازی با مشخصه های ایرانی - اسلامی

بهنام قاسم زاده^۱، امیر جدائی^{۲*}

^۱ کارشناس ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، تبریز، ایران.

پست الکترونیکی: Behnamghasemzadeh@hotmail.com

^۲ کارشناس ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، تبریز، ایران.

پست الکترونیکی: Jodaei_Amir1@yahoo.com ، شماره تماس

چکیده

در مقاله حاضر به مفهوم نور در معماری اسلامی با توجه به اهمیت آن در حیات بشر به روش کتابخانه ای پرداخته شده است لذا در این راستا موضوعات نقش نور در هنر ایرانی و اسلامی، تقدیس خورشید در میان اقوام مختلف، چلیپا یا گردونه مهر، اختتام به نقطه مقدس و نور در طبیعت، فضاهای شهری، فضاهای داخلی و انعکاس و کنترل و روانشناسی آن بحث و معرفی گردیده است و در نهایت این نتایج حاصل شد که نور یکی از جلوه های خداوند و یکی از مظاهر زیبایی است و در کنار بحث هنر و زیبایی شناسی عنصری لاینفک است. و یکی از منابع وجود حیات بر روی زمین محسوب می گردد که می تواند با رنگ ها و جلوه های متفاوت خود باعث تغییر چهره یک مکان شود و در ساعات متفاوت روز جلوه های گوناگونی به فضاهای شهری بدهد و در ایران به دلیل فراوانی و زیاد بودن نور همواره مسئله ی کنترل نور مطرح بوده است. بنابراین ساختارهای موجود در معماری ایرانی بیشتر کنترل کننده ی نور هستند. تاثیر نور در ساخت کوچه ها و خیابان ها نیز بسیار زیاد بوده است. برای مثال در مناطقی که تابش شدید آفتاب وجود داشته، قسمتی از کوچه ها را سر پوشیده می ساختند که به آن ها "ساباط" می گویند، توانسته اند نور را کنترل نمایند.

واژه های کلیدی: نور، معماری، شهرسازی، اسلامی، ایرانی.